

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedés. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILVÁNTARTÁS 20 FILLÉR.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapnyilvántartó: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	---

Iskola és szülők.

Beszélhet a tanító a legbuzgóbban az iskolában, buzdíthatja a tanuló ifjúságot a legjobb rendre, szorgalomra, engedelmessegre, erkölcsre: mit ér mind ez, ha a gyermek hazatérve az iskolából, ott igen gyakran semmi jót nem hall és nem lát?

Könnyű dolog ugyan az íróasztalnál jó tanácsokat osztogatni, hogyan kell a gyermekkel bánni, eszüket és szívüket képezni, művelni, nemesíteni, hogy becsületes emberek, tisztességes polgárok váljanak belőlök; mert az íróasztalnál minden simán megy és akadály nélkül. Azonban maga a tényleges élet egészen más, mint a gondolatokban megalkotott élet; és mi az elméletben sokszor igen szép és szemre nézve nem mutat akadályokat: az mit sem ér a gyakorlatban.

Én nagyon kívánám, ha az olyan szoba tudós paedagogus, aki oly szépen és meghatóan tud írni és beszélni a tanügyről, nevezetesen pedig a methodikáról és fegyelemről, ha mondom az illető úr odaállna egy iparváros iskolájának valamely osztályába — úgy nagy szünidő után, amidőn az a sok béke és fegyelem bontó elem ismét beköszön az iskolába: akkor szeretnék tanuja lenni és nézni, mit tenne ő ezekkel a lékevesztett, nyers tanoncokkal az ő nagy elmélete mellett!

De hagyjuk ezt; térjünk vissza a mi tárgyunkhoz.

Alighogy az iskolai év kezdődik, meg-

esik sokszor, hogy a szülők szívük mélyéből fölsóhajtának: hála Istennek, hogy már ismét megkezdődött az iskola; most már egy kicsit pihenünk, ha azok a gonoszok (gyermek) iskolába mennek!

És talán igazuk is van e tekintetben a szülőknek; de ha azt hiszik, hogy az iskola kezdetével megszabadultak minden munkától és gondtól a gyermekek nevelését illetőleg: akkor tévednek.

Még a legbuzgóbb, a leglelküimeretelebb tanító sem képes a gyermekekkel sokat tenni az iskolában, ha őt a szülők nem támogatják otthon. Mert hogy sikerrel járjon a gyermekek nevelése, kell, hogy a szülők támogassák az iskolát, az iskola pedig a szülőket.

Engedjék meg, hogy csak egy kis képet ecsetelhessek annak beigazolására: hogyan támogatja sok szülő az iskolát az ő nevelési feladatánál.

Éppen a tanév kezdete van. A tanító át van hatva a magasztos hivatása iránti szeretettől és vértelven van a legjobb akarattal, hogy a reá bízott ifjúságot legjobb tudása és lelkiismerete szerint nevelje és tanítsa; hogy így a tanév végén nyugodt lelkiismerettel mondhasza: megfelelem kötelességemnek! —

Még a tanító így gondolkodik és tervez a jövőre nézve, az alatt nézzünk be tanítványainak otthonába. Az anya éppen az iskolába előkészíti gyermekét, aki először megy oda. Ez hallgat; látni, hogy nem örül az iskolának; sőt az arcán bizonyos félelem észlelhető. Ugyanis menne kell azon isko-

lába, amellyel őt már azelőtt megfenyegették; sőt azon tanítóhoz, akit a szülők gyakran gyaláztak a gyermek jelenlétében. —

Nem csoda, ha a gyermek sirva így is szól: én nem megyek iskolába! —

Az anya látván ezt, vigasztalni törekszik a gyermeket: ne sirj, ne félj, hisz nem bánt téged a tanító úr; nem is szabad téged bántania, majd megmondanák neki az atyád! Így oltják be a tanító iránti tiszteletet! Milyen következetesség! Előbb rémitették a gyermeket, most meg arra tanítják ne is vegyék figyelembe! —

Tisztelet a tanító iránt, továbbá tisztelet a jótévcék, hatóságok, a király és Isten előtt: ez az a láncz, amely együtt tartja társadalmat és a közelet rendjét; még pedig úgy, hogy aki ezen láncznak az első szemét, az első tagját keresztül törí, az szétbontotta, megsemmisítette az egész láncot. Oly épület ez, mely a tanító iránti tisztelet szikla alapján nyugszik. A tanító elleni ellenszegülés, magával hozza holnap az ellenszegülést a szülők ellen, holnapután pedig a hatóságok ellen stb.

Aki az iskola megszentelt falait aláasta, amelyek közt a tanító a jövő polgárnak erkölcsi alapjait rakja le: az egyáltalán megsemmisítette a tiszteletet minden iránt, amit a tanuló ott hallott. Aki gyalázza a tanítót, megfosztja a tiszteletől, és becsüléstől, mind azt, amit a tanító hirdetett és ültetni törekedett az ifjúság szívébe. Aki megingatta az alapokat, az ledöntötte azon épületet is, mely az alapon nyugodott.

T Á R C A.

Szeretnék már félre állni . . .

Szeretnék már félre állni,
Hogy ne lássam: mi történik?
A világot érje bármi,
Az én vágyam: mit se várni,
Csak aludni végtelen sok ezer évig.

Hisz az ember itt a földön
Oly hiába szenved, érez!
A napot ha vigan töltöm,
Mi a másé, ma elköltöm:
A sok meddő küzdelemnél többet ér ez.

Egy arasznyi a mi létünk
S ezt nevezük végtelenségnek;
A kiért ma lánggal égünk,
Holnap az már ellenségünk;
Elveink is, mint az árnyak, jönnek-mennek.

Gyarló minden alkotásunk,
A hiúság dőlőbába —
És hogy semmit jól ne lássunk,
A homokba gödröt ásunk,
És virágot, lombot festünk száraz ágra.

A nagy eszmék, fényes álmok
Elfolyvadnak, mint a rózsák:
A leghivebb szív is álmok —
Le kell buknom, ha fenn szállok:
A világon örök csak a mulandóság.

Kicsi fényhez nagy az árnyék,
Z-t kiáltok, aki A-t hall;
Hát biz én csak jobban járnék,
Ha nyugodtan félre állnék,
Hogy az élet ne taposson rajtam átál.

De hiába! az a sorsom,
Hogy gyehennán égjek egyre,
Hogy az élet rám taposson,

Szél kergessen, zápor mosson
S mélybe essem, ha fölertem már a hegyre.

Kéjes láza, dalforrása
Nem apad ki e kobelenek,
Amíg egyszer, szállni vágyva,
Durva kö lesz testem ágva,
Szíriek ajján összetörve, halva leinek

RUDNYÁNSZKI GYULA.

Éjszakai kép.

A Maroson megjelentek a só-szállító tutajok
s a parti emberek hosszan és nehezen lélegzetek fel:

— Itt a tavasz!

Még jócskán tartott az olvadás s a kései hó fehér foltokkal tarkázta a tavaszi szelektől elzárt völgyek övét. A Maros áradásban volt és piszkos, szürke hullámai kivetődve a partokra, tajtékos tarajukkal haragosan túrták a szántóföldek kifogyott rögét. De azért a só-szállító tutajosok nekivágtak a bizonytalan árnak. Enyedtől Szegedig hosszú az út s mire elérik az alsó-szegedi rakodó partot, éppen középen fognak járni a tavasznak.

Az éjszaka ráfeküdt a Maros völgyére. Lujp mester, a tutajosok főfelügyelője ott gubbasztott az első tutajon és belebámult a vak homályba. Végig a rekttyés part hosszában kiköve pihentek a tutajok; kormányos és evezők mélyen aludtak.

Lujp mester eltűnődve nézett a part irányába. Fojtó csend fektette meg a tájat s messze, bent a part fölött sötét, hosszú jegenyék virrasztottak a némaságon. Hűvös volt az idő.

Lujp mester beburkolózott meleg czondrájába és mégis fázott.

A víz mentén szél fujt, de nem az egyenletes erős szél, amely pirosra csipi az arcot és még fel is melegít, hanem apró szélkölykök, amelyek hancuroznak, futkároznak, bolondos jókedvvel bujdosít játszanak és nincs rá mód, hogy meg lehessen meneküdni tőlük. Besurrannak a nyakra szorított sál ránczain, a czondra ujjain keresztül, bebujnak az ember kalapja alá és addig-addig csiklandozzák az orrát, amíg az ember jókorát tüszent!

— Kedves egészségére!

Lujp mester dörögve fordult hátra. Az ördögbe is, kinek van kedve most udvariassági?

Senkinek. Csak képzelődés volt. A part mentében végigtérülő tutajoson mindenki aludt, csupán a szélkölykök puszogtak — suttogtak. Talán ők tréfálták meg a mogorva, rosszkedvű éjszakai szél.

Lujp mester bosszusan mélyedt maga elé. Távoll a part irányában az őrt álló hosszú jegenye mögött valami halovány fényesség tűnt a szemébe. Apró, világító foltok, amelyek szépen sorjában követték egymást. Vajjon mik lehetnek? Lujp mester a gondolatnélküli ember tunyaságával tűnődött el ezen. Lassan-lassan eszmélni kezdett. Nyilván ablaksor az, valami nagy épületnek kivilágított ablaksora.

Nem csalódott. Amint merőbben vizsgálta a fekete jegenyét mögöttük lassanként kiváltak egy nagy, tornyos kastély körvonalai.

Gazdag, gond nélkül emberpar lakhatik ott, gondolta Lujp mester, és a gondolatra elégedetlenül sóhajtott. Lehuzta a fejét a czondrája gallérjába és megborzongott, mint a hideglelés.

Csakugyan mintha láza is lett volna. Csakugyan mintha láza is lett volna. Csakugyan mintha láza is lett volna. Csakugyan mintha láza is lett volna. Csakugyan mintha láza is lett volna.

Ti pedig, atyák és anyák! Ne várjátok, hogy a gyermekek titeket tisztelni, öregségeket édesíteni fognák, ha ti aláástok az iskola iránti tiszteletet. Ma nekem, holnap neked! — A következők mindig matematikai pontossággal értek s titeket is érni fognak ezután is. Ha pártját fogjátok a rossz-nevelésű gyermekeknek, amidőn az iskola fenyelegő lépést föl ellene; vagy ha éppenséggel igaztjátok a tanító ellen: akkor tudjátok meg, hogy itt van a rossznak műhelye, itt kezdődik a családi és társadalmi bomlás! —

A bírósági jegyzőkönyvek mondják és bizonyítják azt, hogy a gonoszlevők azon emberekből származnak, akik vagy nem éltek az iskola jótéteményeit, vagy pedig jártak ugyan iskolába, de ennek üdvös hatását ellensúlyozta és semmivé tette a romlott környezet és a szülők esztelenisége és gondatlansága.

CSELKŐ JOZSEF.

Egy nagyszabású pénzügyi művelet.

A Jelzálogbank nyereménykötvényeinek konverziója.

Hazánk pénzügyi életében valóságos szenzáció gyanánt jelent meg a Magyar Jelzálog-Hitelbank azon felhívása, melylyel a jelenleg forgalomban lévő 3 százalékos nyereménykötvények konvertálására, s egyúttal a kibocsátandó új Jelzálog-sorsjegyek aláírására hívja fel a közönséget.

Tekintve, hogy itt nem egyszerű bankműveletről van szó, hanem olyan nagyszabású pénzügyi tranzakciónál, mely a községek, városok és más közhatalások részéről támasztott hiteligényeket, de másrészt a közönség anyagi érdekeit is közvetlenül érinti, kötelességünk, hogy ahhoz behatóbban hozzászóljunk. A Magyar Jelzálog Hitelbank a szóbanforgó 3%-os nyereménykötvények biztosítékát tudvaleg a községi és hasonló kölcsönök teszik, ezen kötvények tehát pupilláris értékek, úgy hogy azokat óvadéknak vagy letétül bármely állampénztár is elfogadja. Vizsgálván a kibocsátott prospektusokat, azt látjuk, hogy az új sorsjegyek hasonló biztosítékkal bírnak, e részben

határozott alakot öltött. Amott a sötét jegyek mögül fehér árnyék vetődött ki az éjhomályból, és lassan, imbolygva jött közelebb. Egyszeren a partnak. Olybá tetszett, mint egy testnélküli fehér szellem, aki téveteget keres valamit e másvilág-beli földön.

Hirtelen valami sikoltás reszketett végig a parton, elkényszeredett, végtelen sóhaj, mint amikor egy lélek válik ki testéből. Lupuj mester hangos vizocscsanást hallott.

Felugrott. Ez már nem álom, nem csalóka képzelődés, ez valóság Végignézett a tutajokon, de senki sem ébredezett. Hanem amott a partszakadéknál hullámot vetett a víz és a habok nyugtalanul verdettek a rektetys bokrok tövét. Egy erősebb hullám hirtelen fiatal, szép női testet vetett föl.

Az éjszakázót megdermesztette a meglepetés. A hullámok közé akart ugrani, de mintha vaspánczél szorította volna le, kiáltani szeretett volna, de mellébe fagyott a hang.

Egyszerre csak futó, suhanó alakokkal népsült meg a part. Sötét árnyak törtek a víz felé s egyikük, egy imbolygó, fáradt árny megállt a part felett. Rokkant, hajlott vén ember volt. A karjait kitarva bámult a vízre és sóhajtott.

Fagyos, hideg szél csapott végig a Maros völgyén. Lupuj mester reszketve húzta le újra fejét a czondrájába és lehunyta a szemét.

Mire felnyitotta, üres volt a part s a hajnali szürkületi fakó világossággal öntötte el a vidéket. Mészre a jegyek mögül halvány fénypontok csillogtak s a rektetys bokrok között egy-két madár csipegni kezdett.

Lupuj mester kétkedve nézett maga köré és úgy rémlett, hogy álmodott. Nehezen lélegzett föl s míg gyanakodva bámult a homályból kibontakozó kastély irányába, harsányan kiáltotta át a tutajakra:

— Hajhó! Ébredjétek! Indulunk!

PAKOTS JÓZSEF

tehát a konvertáló felek érdekei tökéletesen megszűnnek óva. Sokkal nagyobb kérdés, hogy nyer-e, vagy veszít-e a közönség, ha a most tulajdonában lévő nyereménykötvényeket konverzióra bejelenti?

Alaposan áttanulmányozva a meglejt felhívásokat, e részben a következőben körvonalazzuk észrevételeinket. A most forgalomban lévő 3%-os nyereménykötvények játékterve már elavult, mert a még megmaradt nyeremények oly kicsinyek, hogy a kötvény alig vehető sorsjegy-számba. Ezzel szemben a 3%-os kamatozás oly jelentéktelen, hogy viszont az befektetési papírnak sem tekinthető. A Jelzálogbank tehát, hogy egyrészt a jelenlegi kötvénytulajdonosok részére némi anyagi előnyt nyújtson, s másrészt pedig, hogy a kötvény közkeveltségét minden irányban megmentse, elhatározta, hogy az amugy is csekély kamatfizetését megszünteti, de e helyett olyan káprázatos nyeremény-sorsolási tervet állít össze, melynek pártját hiába keresnők az egész világon.

Kétséget kizárólag kintünk a becserélésre (konverzióra) vonatkozólag kiadott felhívásból, hogy a Jelzálogbanktól minden nyereszkesedési szándék távol áll ezen óriási pénzügyi művelet megindításánál és lebonyolításánál, hiszen könnyen kiszámítható, hogy a vevők részéről a sorsjegyekért befizetendő összegnek majd háromszorosát fizeti vissza nyeremények alakjában. Ezenkívül döntő szempont az, hogy az új sorsjegyekért befizetendő összeg már az első sorsolástól kezdve teljesen egyenlő nagyságra a legkisebb törlesztő összeggel, de még ha ezzel ki is húznák az illető sorsjegyet, a tulajdonos megkapja az ugyanazon nyerő- és sorszámmal ellátott nyereményjegyet, melylyel a sorsjáték egész ideje alatt szakadatlanul játszhat az 1,000,000, 500,000, 400,000, 300,000, 200,000, stb. összegben megállapított főnyereményekre.

Amint tehát ezekből kivehető, az új sorsjegyek nemcsak belső értéküket tekintve egyenlők a legkiválóbb és legelső befektetési papirokkal, hanem mint sorsjegyek is egyenesen páratlanul állanak.

Már ezért valószínűnek kell tartanunk, hogy minden kötvénytulajdonos bele megy a cserébe, de éppenséggel lehetetlen, hogy bárki is ne tartsa rendkívül előnyösnek a konverziót, ha alábbi körülményeket figyelmére méltatja.

Aki nem konvertál, annak egyszerűen visszafizetik kötvényének 200 korona névértékét, s ezenkívül megkapja a 35 korona értékű nyereményjegyet, vagyis kap összesen 235 koronát. Ezzel szemben, nyereménykötvényeknek csak a mostani árfolyamat is véve alapul, annak értéke 255 korona, tehát a nem konvertáló felet nyomban 20 kor. veszteség éri. Ez a veszteség még nagyobb akkor, ha azt tekintjük, hogy az egy nyereménykötvény helyett kibocsátandó két új sorsjegy, a befizetendő 57 koronát is számítva csak 312 koronába kerül, holott azok tényleges értéke a nyereményjegyekkel együtt 350 korona.

Nem szabad e mellett elfelejteni azt sem, hogy a kamatozatlan sorsjegyek ára évek bosszu sora óta emelkedik úgy, hogy a tulajdonos már e réven is megkapja befektetése kamatját. Éppenséggel nem tulajdon tehát azon állítással, hogy ezen legelsőrangú, közkedvelt és feltétlen (pupilláris) biztonosság sorsjegy-érték tulajdonosa ugyazóval nyomban játszik évente 6 huzason milliós, félmilliós 4, 3, 200,000-re stb. fő- és rendkívül mennyiségű melléknyereményre. Ezen adatok alapján állapítottuk meg azt, hogy a konverzió nemcsak előnyös a felekre nézve, hanem egyenesen saját anyagi érdekeik ellen vétének, ha azt elmulasztják.

Épen ezért helyesnek tartanók, ha hatóságaink is igyekezzenek a birtokukban lévő 3%-os nyereménykötvényeket kicserélésre bejelenteni, annál is inkább, mert mint említettük, azok befektetési jellege változatlanul fenmarad. Megjegyzendő, hogy akiknek óvadék, letét, vagy biztosítékként van bárhol nyereménykötvényük elhelyezve, a konverziót egyszerűen a letéti jegyek beküldése mellett eszközölhetik.

Azt hisszük, hogy konverzió bejelentéseket, nemkülönben új sorsjegyekre való aláírásokat helyi pénzügytiszteink is elfogadják, de ilyen czimek egyébként napilapokban bőven találhatók. A becseréléssel jó lesz sietni, mert a határidő f. hó 22-én lejár, s annak elmulasztása tetemes kárt okozhat a tulajdonosnak. Ugyancsak ezt ajánljuk az új sorsjegyek aláírására nézve is, mert annak határideje is lejár 22-én, már pedig ilyen sorsjegyekhez azonnal csak a jóval magasabb napiárfolyamokon lehet hozzájutni.

— **Az Urnapi körmenetnek** az idén is kedvezett az időjárás. Reggel ugyan még esőre állott az idő, 10 órára azonban kiderült. Az egyházi szertartást Csáktornyaán Kecskes Ferencz alesperes, muraszendróni plébános végezte, szentferenczrendi atyák segédletével. A menet 10 órakor indult ki a templomból s fél 12 órakor ért vissza. A szokásos diszlövéséket a helybeli uhlánusok egyik százada adta.

— **Uj kanonok.** A király Premus Domokos zágrábi érseki titkárt kanonokká a zágrábi káptalanhoz kinevezte. E kinevezés mintek muraközietek is érdekelt, mert Premus neve a kilencvenes években löbbször szerepelt vidékünkön, azonkívül meg Premus muraközi diszlövésű is. Az új kanonok 1861-ben Perlakon született, s középiskolai tanulmányait a Mihalovics-féle alapítványt élvezve Nagykanizsán, később Zágrábban, hittani tanulmányait Budapesten a központi papnöveldeben végezte. Előbb hitoktató s a zágrábi nemesi konviktusban tanulmányi felügyelő volt és még Mihalovics érsek nevezte ki érseki titkárrá, mely minőséget azóta állandóan megtartott s mint ilyen érte őt a kanonoki kinevezés.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő június 13-án meglátogatta a muracsányi községi elemi iskolát és a két községi óvodát, a murakirályi és túskeszentgyörgyi róm. kath. iskolát. Június 15-én meglátogatta a királylakai, II. hegykerületi, IV. hegykerületi áll. elemi iskolákat és a viziszentgyörgyi községi elemi iskolát. Június 16-án a mik-savári és felsőmihályfalvi róm. kath. iskolákat.

— **A csáktornyai járásban a sorozások,** mint már megirtuk, f. hó 18-án kezdődnek. Még pedig: 18-án Csáktornya, Muraszendrón és Bottonya jegyzőségbeli mindhárom korosztályba tartozó állítás kötelesek: 19-én Belicza, Viziszentgyörgy és Muraszerdahely jegyzőségbeli mindhárom korosztálybeli állításkötelesek; 20-án Csáktornyavidéki, Drávacsányi és Murasiklós jegyzőségbeli mindhárom korosztályú állításkötelesek, és 21-én Drávavásárhely, Stridó és Felsőmihályfalva jegyzőségbeli mindhárom korosztályú állításkötelesek kerülnek sor alá.

— **Mikor kell berukkolni?** Sok találgatásra adott okot az unjonok idei bevonulási kérdés. Most már el van döntve a kérdés. A honvédelmi miniszter a napokban érkezett rendeletében közli, hogy a június hóban megtartandó sorozáson beváló unjonok augusztus elejére kötelesek berukkolni. A besorozott unjonoknak már a sorozáson, megvizsgálás után nyomban kézbesítik a behívó-jegyeket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882., 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik, 1885. évben születettek sorozása később lesz, ők csak október 1-én fognak bevonulni.

— **Helyettesítés.** dr. Kovacsics Ferencz járás orvos és dr. Wolf Béla drávavásárhelyi körorvos folyó hó 15-től kétheti orvosi tanfolyamra mentek Budapestre, mely idő alatt nevezett orvosokat dr. Viola Vilmos és dr. Schwarz Albert orvosok fogják helyettesíteni.

— **Kiállítás Keszthelyen.** A Keszthelyvidéki Gazdakör abból az alkalomból, hogy az Országos Gazdaszövetség Keszthelyen ülést tart, június 24., 25. és 26-án a szövetség tiszteletére gazdasági gép-, borszövetségi eszköz-, háziipari és borkiállítást tervez. A Gazda-

kör meghívókban kéri az egyeseket, hogy állítsanak ki. A borkiállítás céljára a borfajtákból 7 deciliteres, vignettázott üveget kell legelsőbb június 22-éig portamentesen küldeni. A kiállítók oklevelet kapnak. A kiállításon díjat nem szednek.

— **Miképp kell befizetni az adóhátralékokat?** Nagy jelentőségű dolog most, amely minden ádófizető polgárt, kivéve akik a törvénytelen kormány alatt fizettek adót, kiváltképpen érdekel, hogy miképp kell az exlex miatt elmaradt adókat befizetni. A kormány az indennitási javaslatban határozta meg a fizetés módját s a pénzügyi bizottság az adóhátralékok befizetése tárgyában a következő §-vette fel az indennitási törvényjavaslathoz:

5. §. Az 1905. évből származó, valamint az 1906. évi I. negyedéből származó közzadótartozások befizetésére következő határozatok irányadók:

1. 1905. január elsejétől az 1906. évi július 15-ig késedelmi kamat számításának helye nincs.

2. A jelzett adótartozások két egyenlő részletben még pedig az első részlet 1906. október végéig, a második részlet 1907. év végéig fizethető.

3. Az ekképp elhalasztott adótartozások után olyan adozóknál, akiknek évi tartozása 200 kor. nem ér el, késedelmi kamat felszámításának helye nincs.

4. Ezenkívül felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy egyes adozóknak indokolt kérelmére a fennebbieken megállapított határidőn túl terjedő halasztást engedélyezhessen, sőt a késedelmi kamatot tekintet nélkül az adótartozás nagyságára, méltányos elbírálást igénylő esetekben elengedhesse.

5. Felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminiszter, hogy az illetéktartozások befizetésére nézve a fizetésre kötelezettek helyzetének méltányos figyelembevételével szintén messzebbmenő halasztásokat engedélyezhessen s indokolt kérelmükre a késedelmi kamatokat is elengedhesse.

— **Zalamegye új kamarája.** Érdekes és fontos javaslatot nyújtottak be szombaton Szombathely város képviselőtestületéhez. A javaslat külön kereskedelmi és iparkamarát kíván Zala- és Vasmegegyék részére és felszólítja a két megye közönségét, hogy ennek érdekében lépjen akcióba.

— **Verekedés.** Ozmezc Péter és Zabavink Márton koprivai (I. hegykerület) lakosok Ozmezc lakásán szóváltásból kifolyólag összevesztek, miközben Ozmezc Zabinkot egy szőlő karóval úgy megütötte a fején, hogy több napig kell nyomnia az ágyat.

— **Egy panaszos levél Amerikából.** Mostanában nagyon sokan mennek lépre a kivándorlási ügynökök hamis ígéreteinek, s csak mikor már becsapódtak s elmentek Amerikába, látják be becsapásukat. Ilyen félrevezetett szegény embernek, két kivándorlott talpaczai iparos egykének a panaszos levelét itt közöljük okulásul.

»Az utazásunk 31 napig tartott, már azt hittem, hogy sohasem lesz vége annak a nagy víznek; kétszer kaptunk betegséget, alig hogy felültünk a hajóra mindjárt rosszul lettünk. Szegény talpaczai uti társam nyolc napig volt beteg, én két napig feküdtem... A forró égőv alatt újra megbetegedtünk. Egy családnak egy kis gyermeke halt meg, belebetegedett egy kis ladába, melybe ölmot is helyeztek és egy matróz a tengerbe eresztette. Mikor kiszálltunk a hajóról, bizony senkisémet várt reánk. Tájékozatlanul, elhagyatva vol-

tunk két napig Buenos Ayresben, míg végre Mendozába rendelték. Semmi jót sem lehet írni. Csupa gazsággal van tele minden. A munkaadók amit megígérnek, nem fizetik meg. Már mindent próbáltunk, semmi sem sikerült. Mindenütt becsaptak. Elmentünk a vasutra dolgozni. Nagyon erősen munkát végeztünk. Egész nap csakányoztunk, amitől oly nagy véres hólyag lett tenyerünkön, hogy másnap kezünket sem bírtuk bemarkolni és mikor a fizetés ideje eljött, az ígért 2 forint 50 kr. helyett tszakban laknak. Ha ez nem igaz, soha ebből az átkozott zsárnok országból ki ne mehessék, pedig minden perczen mennék csak pénzem volna, de nem hiszem, hogy itt valamikor annyit tudnék megtakarítani, hogy ebből a cigányországból szabadulnék, itt kell elpusztulnom. Soha Argentiniának még hírét sem hallottam volna, az a gaz család agent csalt ide, ha megfoghatnám, szalakint huznám ki a szakálát, mert semmisen igaz, amit irt és ígért. Voltak a hajón szegény családos emberek, akiknek 5—6 gyermekük volt, mit csinálnak most azok?

A pénz itt a peszo és a cent. Egy peszonak annyi az értéke mint nálunk 1 forint, egy cent pedig annyit ér mint 1 krajczár. — Itt minden igen drága, csak a marhabús és a bor nem olyan drága. Egy kilogramm kenyér 30 cent (30 kr.) 1 üveg sör — félliter — 70 cent (70 kr.), egy kg. krumpli 15 cent, egy kg. disznóhús 80 cent, egy tojás 10 cent, 1 skatulya gyufa 5 cent, a lakás is drága, egy butorozatlan kis szoba 9—10 forint havonként. Csak annyi pénzt tudjak összetakarítani, hogy tovább mehessenek, mert itt tűrhetetlen állapot van.

— **Miért mérge a dohány?** Általános a hit, hogy a nikotin a dohány mérgező hatásának az oka. A The Lancet című angol orvosi folyóirat megdönti ezt a téves hitet és kimutatja, hogy a mi a dohányban mérgező, az a rosszul működő kályhából már szomorúan ismert szén-dioxid, szénoxid. Mint ott, a dohányzásnál is a tökéletlen égés miatt keletkezik ez a gáz. Kétségtelen, hogy a nikotin erős mérge és a dohánylevélben jelen is van, de azt még soha se lehetett kimutatni, hogy akkor mennyiségben jutna a dohányzó szájába, a mely mennyiségben már mérgező hatású. Bizonyos, hogy a mi a nikotinmérgezésekről beszélnek, az mind tulzás. Ellenben a tökéletlen égés folytán a dohányból aromás vegyületek keletkeznek, mindenféle olaj, gáz, a melyek egyneműlike mérgező és sokaknál nagyobb mennyiségben keletkezik, mint a jelenlevő nikotin. Mennyiségüknél fogva ezeknek van tehát mérgező hatásuk. Természetesen régen tudták már, hogy a dohányfüstben szén-dioxid van, de erre a mérgegre nem voltak eddig figyelemmel. Azután meg a tünetet is a nikotin rovására lehetett írni, mert teljesen azonos fiziológiai hatásuk van, tudnillik: szédülés, reszketés, bénulás, vérkeringési és ideg-működési zavar, lassu érveléssel. A szervezet pedig ropant gyorsan veszi föl a szén-dioxidot, belélegzés útján, a mi állandó dohányzásnál a fejlődő mérgezős tüneteket megmagyarázza. Egyetlen uncia, szivar alakjában vagy pipában elszitt dohányból tíz centiliter szén-dioxid keletkezik és csak elenyészően kevesebb ni-

kotin, s így az említett mérgezős tüneteket teljes joggal lehet a szén-dioxid rovására írni. Ezt a hipotézist különben kísérletileg is sikerült beigazolni. Ugyanis egy dohányzó férfi szájából néhány csepp vért szivattak ki, miután néhány szippantás dohányfüstöt szitt volna. A vért vízben hígították és kísérlet során az teljesen a szén-dioxidmérgezésre jellemző elváltozást mutatott. Spektroskopon is ki lehet mutatni a mérgezős jelenlétét a vérben. Szivar vagy pipafüst ugyanolyan hatású volt; míg a cigarettáé ennél erősebben reagált a kémszemre. Ezt azzal lehet megmagyarázni, hogy a cigarettából nagyobb mennyiségű füstöt szivnak egyszerre.

— **A köpködés ellen az osztrák közlekedési miniszterium is erősen védekezik már.** Követve az amerikai példákat, a köpetet a váróteremben rendetlenül elszóró embert a »das trei Ausspucken« vétségéért 2 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, illetve 6 órától 14 napig terjedhető fegyházzal sújtja. A hirdetésben, melyen ezt olvastuk, az osztrák déli vasut nabensinai pályaházában lóg Trieszt mellett s a czime a két nyelvű nyomtatványának: »Zur Abwehr der Tuberculose« és Per guardarsi dalla tuberculosi«, az aláírása pedig: K. k. Eisenbahnministerium.

Nyári menetrend a Csáktornyt érintő vonatoknál.

Érvényes május 1-től.

Csáktornyára érkezők:

1.) Budapest felől:

5 óra	50 perc.	reggel	személyvonat
13 »	58 »	délben	gyorsvonat
3 »	40 »	délután	gyorsvonat
8 »	13 »	este	vegyesvonat
1 »	33 »	éjjel	gyorsvonat

2.) Pragerhof felől:

4 óra	18 perc.	reggel	gyorsvonat
10 »	54 »	délután	személyvonat
4 »	»	délután	gyorsvonat
9 »	55 »	este	személyvonat

3.) Zalaegerszeg felől:

8 óra	45 perc.	reggel	vegyesvonat
9 »	49 »	este	személyvonat

4.) Zágráb felől:

4 óra	8 perc.	reggel	vegyesvonat
5 »	38 »	reggel	»
10 »	43 »	délután	személyvonat
12 »	50 »	délben	vegyesvonat
3 »	1 »	délután	»
9 »	44 »	este	személyvonat

B.) Csáktornyáról indulók:

1.) Budapest felől:

5 »	51 »	reggel	vegyesvonat
4 óra	1 perc.	reggel	gyorsvonat
11 »	12 »	délután	személyvonat
4 »	5 »	délután	gyorsvonat
10 »	15 »	este	személyvonat

2.) Pragerhof felől:

6 óra	10 perc.	reggel	személyvonat
1 »	1 »	délben	gyorsvonat
4 »	3 »	délután	személyvonat
12 »	35 »	éjjel	gyorsvonat

3.) Zalaegerszeg felől:

6 óra	4 perc.	reggel	személyvonat
4 »	8 »	délután	vegyesvonat

4.) Zágráb felől:

4 óra	6 perc.	reggel	személyvonat
6 »	15 »	reggel	vegyesvonat
11 »	44 »	délután	»
1 »	0 »	délben	»
4 »	14 »	délután	»
10 »	20 »	este	»

Nyiltér.*)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénhevívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők; uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégszékúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve kél

Az igazgatóság.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednik u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora,
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF.	Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.	Izdatelj i vlasnik: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	---

Ojačenje gazdov.

Dok nebudu gazdi u svakoj obćini, skup složili za toga nebude dober svet. Jeden gazda si nikaj nepomore. S tim menje si pomore, kada ima drugih jalnih neprijateljov vnogo, koji ne, da bi — jeden drugomu pomogli, nego jeden drugoga odnemagaju sa jalom i nazlojbom.

Kaj jeden clovek nemore postiči, to ako se njih više skup nabere budu sigurno postigli. Vezda je takov svet. Im gledimo samo težake po velikih fabrikah Jeden ako se gori postavi i vekšu plaču prosi, tomu se smejeju. Ali težaki imaju svoje družtva. Celo družtvo se postane gori i napne na fabrikanta ili drugog delodavca i svoje cilje najvišeput postigneju.

Gledimo samo po celim svetu, gde već spametni ljudi živiju su postavljena kajkakovka družtva. Gospodarstveno družtvo, zadržuga, mlečna zadržuga i druge kajkakovke družtva. U francuzkim, prajzkim i u drugih državah su svigdi je zadržuge. Tak je to u Magjarskoj na nekojih mestah, ali tu u Medjimurju jako malo. Ja samo za jednu zadržugu znam vu Alsódomboru. Od kad već mi pisemo o družtvah i zadržugah. bi već moglo biti gospodarstveno družtvo vu Drávavásárhelyu Bottornyu, Muraszerdahelyu Podbreste, Perlaku i u drugih vekših mestah.

Samo gledimo na Horvatskoj zagorce. Negda smo se iz njih norca delali, a evo oni budu nas prestigli. Oni su spoznali reći magjarskog ministra poljodelavskih poslov, koj nje je opomenul da načiniju zadržuge. Sada su bolje napre kak mi.

Ako gledimo, kaj je zrok, tomu, da se naš puk nikaj nebrini sa tem, moremo reći, da je strašna velika nezaufanost zrok. Naš puk, ako mu jeden clovek spantalon, kaj poštenoga pove, se smeje. Zbog toga se niti na vnoгих mestah ne brigaju sa pukom njegovi vodji.

Pak druga falinga je to, da prinasa, ako se kaj poštenoga hoćeju dospomenuti, — se drugi neznaju ziti skup nego vu krćmi. A krćma nije za to. Krćma nije mesto, gde bi se od ozbiljnih stvarih mogli spominati. Kaj obćinski birovi neima sobu? Zato se njemu da plača naj pozove poštene ljudi k sebi i naj se tam dogovoriju od takvih stvarih, koje se obćine tićeju.

Pak ako se skup zideju, naj ne larmaju svi, naj nebrlaju ono, kaj niti sami neverujuju, nego naj posluhneju poštenoga cloveka koj k tomu razme. Zato ja i denes velim, naj zemeju celu stvar *gospoda navučitelji* vu ruke. Oni se najbolje razmeju k tomu. Naj razsvetiju pamet gazdom i naj njim poveju, da zadržuga je samo gazdom hasen.

Gledimo samo, kuliko gazdi imaju hasna, ako štacuna napraviju, tak zvani zadržužni štacun.

Skup se stane 50 gazdov. Jeden da deset korun, drugi dvaput deset tretji tulikoput deset. Kulikoput deset je dal, tulikoput dobi vekšega hasna. To je jako izplaćeno delo. Prvic gazdi faleše kupiju vu svojim štacunu, drugoč iz onih penezah koje nutri imaju vu robi još hasna dobiju.

Takov štacun je vu Alsódomboru obćini. Vodja štacuna je Vicsár Ferenc, koj

kak ćujemo čisto lepo vodi štacuna. Vu sledećim broju budemo od Alsódomboruiske zadržuge više pisali

Osobito pak bi radi bili, ako bi gazdi sami se brigali za to stvar i negda svoje neprilike pisali nam. Naj nam napišeju, zakaj je pri njih do sada ne bila zadržuga, što je to kriv. Pak naj se zideju skup i naj se dogovoriju, od dogovora opet naj pišeju nam.

Mi budemo njim svigdar dali odgovor i batrivenje ako bude treba. Jer nam naših gazdov stališ na srdcu leži. Zakaj bi naši gazdi bili hušša deca ove domovine kak su drugi, koji su njoj morti ne tak verni. Dakle genite se gazdi i od vašega gibanja i nam pišite!

Politički pregled.

Vezda se nedrži orsačko spravišće nego vezda ima orsački odbor delegacion svoje sednice vu Beču. Tam se razpravljaju sada one stvari, koje obedva orsagi skupnoma gori držiju Takovi posli, koje Austrija i Magjarska skupno gori zdržiju je soldacija, skupna financija i posli sa zvunašnjimi orsagi.

Prošli pondeljek su magjarski delegatuši ravno spravišće držali, kada su se švabi zbesnili i navali na magjarsku hižu. — Hitali su kamenje nutri i nože, pak su kričali abug Magjarska! abug Kossuth! Kada su od cele stvari počuli austrijski ministri, su došli oprošćenje prosit zbog svinjarije švabov. I sam kralj je srdit bil, kaj švabi

Z A B A V A.

Dužnost stališa.

U sredini šume je stala kućica pazitelja željeznice i to je bila najsamotnija na cijeloj prugi. Od najbližega mesta bila je cijelu uru udaljena a put onamo je vodil po šumi u koju je riedko kada tko zabludil, izvan kojega zvirokradica ili putujućeg dietića. Za da anda bude na tom samotnom mestu zelieznička pruga moguće u svako vrieme pregledana, bila je onomo postavljena kućica i u nju namiešten jeden pazitelj: — Toj je bil oženjen, imat je po broju dosta diece, a ktomu je bil siromašan kak ciriveni miš, tak, da je ta obitelj i negda znala gladovati.

I danas, na sta. o lieto bila je oskudica i nevolja u kući se nastanila. Jedina koza, koja je svojim mliekom diecu hranila, je poginula a novac, za drugu kupiti, nije bilo. Kaj anda sad?

Taj pazitelj je sa svojom ženom sedel u kućici, a dieca su se po komenu okolo ognja u kuhinji poredala te su si pripoviedala o božiću, novom lietu i sv. trih kraljih.

»Kaj bude iz nas?« — veli žena — »Odkuda vzemem mlieka za diecu? No, — da je Bog još i tu nesreću na nas poslati moral!«

»Neblazni ženo« — veli muž — »možbit nas Bog tim hoće kušati, jeli budemo gjejerno izdržali u nesreći ufanje u njega, koj nas je već toliko krat iz nevolje izbavil, pak on nas niti sada zapustiti neće!«

»Ti si uvijek u ufanju, dragi muž, to je sve pravo, ali ako već i bez toga, siromaka ćovieka nevolja dostigne, tak nije ćudo eko pričme zdvajati!«

»Pusti to iz glave« — veli opet muž — »moli samo marljivo Boga i to ti je najsigurnije oružje zdvanjaju se suprotstaviti. — Ja sad idem vuzduž pruge tamo proti drvosieku, čim brzi vlak otide, dojdem natrag.«

I time otide van u snieg, pripasanim lampašom u pojasu i zastavicom u ruki, za da prije dolazka vlaka još prugu pregleda. U to vrieme je pri drugoj strani u kućicu pošatarski sluga stupil, koj je ženi donesel iz pošte lista.

»Ah, lo je list od moje sestre« — veli žena, te ga hitro vze; ali komaj da ga je

pričela čitati, kad se na jedan krat začuje kroz noć žviždukanje i fićukanje na željezničkoj prugi — a to su bili znaci pogibelji iz lokomotive. »Dieca, za miloga Boga, molete!« — vikne žena, i svi kleknu i pričmu na glas moliti.

I izbilja, vlak je bil u pogibelji. Jer Kad je poslednju štaciju prošel te je u šumu zaokrenul, na jedan krat zafučne iz lokomotive žvižduk stiske i vlak — stane u šumi u sniegu u sried noći. Obloki na vlaku su se otvorili, sve je kroz nje rivalo glave i pitalo za izrok. Napravo, pri lokomotivi se je videlo, gde se naš pazitelj sa vodjom masine nekaj žestoko spomina, a lampaš i crvenu zastavicu još uvijek u ruki drži. Sad im se jedan kondukteur približeva sa naglim pitanjem: »Kaj je?« I opet jedan putnik iz vlaka se oglasi: »Jeli se je kakova nesreća pripetili?«

»Nije, ali skoro bi se bila« — odgovori kondukteur — »Tu napravo je od zime jedna sinja pukla, ali je pazitelj za vrieme to opazil i znak lampašom i zastavicom dal te tako vlaka još prije nesreće zaustavil.«

»A kako dugo ćemo još ovde stati morati?« — pita isti putnik.

neznani niti tuliko poštenja, da mir daju miru magjarom, koji nje nigdar neban-tuju, kada oni k nam dojdeju.

Prostu sredu je orsačko spravišće ipak tako držalo spravišće, da je Wekerle mi-nisterpredsednik i sa jednom ministar pe-zneznih poslov držal svoj govor od financije i dal nutri orsačke proračune od stroškov za 1906 leto.

Med vnogimi koje citamo je i to vu proračunu, da budu 1 i pol millijona ko-run dobili na pomoć oni rezervišti, koje je nezakonita vlada nutri zvala na muštru.

I to je spomenul ministarpredsednik, da bude se sadenje duhana povekšalo. Do-bro bi bilo ako bi se sada i medjimurci gi-bali te prosili, da se njim dopusti sadjenje duhana.

Medjimurski duhan je izvrstni bit. Naš siromaški puk bi barem tak leži do kruha došel.

Gospodin i sluga Pavlek.

Jeden sluga Pavlek je služil pri jed-nom gospodinu, a taj Pavlek je svaki ve-čer hodil na kraj sela k jednomu pilju, gde je bil postavljeni sveti Kristof.

— Jedenkrat veli gospodin svojoj ženi: Čuješ žena, ja budem išel našega Pavleka slugu gledat, kam hodi svaki večer. Dobro, jedanput je za Pavlekom išel, koj kad dojde blizu Kristofa doli si poklekne i počne moliti, da sveti Kristof, vidiš kulko cajta ja hodim tebe molit, pak si mi još denes ne pribavil kaj sam te prosil. Gospodin je to čul, i odišel je dimo.

Kada je gospodin dimo došel onda veli. »Čuješ ti žena ja znam kam ti hodi naš Pavlek, on ti hodi svaki dan sv. Kristofa molit da naj mu pribavi 100 forinti nego veli da ako bude jeden krajcar falil, onda je nikak nikak neće.

»Nego znaš žena kaj budem ja napra-vil, budem ja odnesel 80 forinti pak budem složil na špagovinu i budem je spakoval pak mu je budem dole spustil po špagovi-nu i budem je spakoval, pak mu je budem doli pustil po špagovinu budem videl ali je bude zel, ali ne; nego ja odidem za jeden breg, gde budem ga gledal, kaj bude napra-

»Dokle se druga šinja metne» — bil ja kratki odgovor.

»No to će još dosta dugo trajati» — veli isti putnik — »nuderte odprite tu ška-tulju, da budemo mogli van, pak da si tu komediju jedno malo iz bliza poglednemo.»

Koupe bude otvoren i dva u tople ke-penjkje zamotana gospodina stupe van na trečnice te si poglednu tu pogibelj, koja bi je mogla ruke, noge ili dapače i života koš-tati. Naš pazitelj željeznice sa ostalim že-ljezničkim osobljem je onde stal te je govoril: »Reservirane šinje su ovde u blizini a potrebno orudje i meštija je u mojoj kućici, ako se svi primemo diela, tak je za pol ure druga šinja na miestu i vlak more dalje.»

»Je, ali za tri fertala ure dojde teretni vlak u bližnju postaju, pak se onamo mora javiti da onde počeka, dok mi dojdemo», — veli vlakovodja pazitelju. — Vi se mo-rate hitro onamo odpraviti i povedati, za da se nesreća nedogodi.»

»Ja bi radje ovde ostal i pomogel potrtu šinju s celom izmieniti, ja sam to dielo već obavlal, pak mi je poznato» — veli pazitelj — »Ja do tog vremena poš-

vil ili bude zel ili ne: Nato je žena mu re-kla: Čuješ ti muž! Pavlek ti nebude dal pe-neze nazad on je bu zel. Gospodin veli: Muči žena neće je zeti, da on veli ako bude jeden krajcar falil da je neće, i gos-podin je ženi ne hotel poslušnuti.

Kad su se navečerjali rekel je gospo-din »žena ja ve idem, i spakoval je lepo vu jeden paklec peneze i odnese je i tam složi gori na špagovinu i odišel je gospodin na breg gde je počakal Pavleka.

Kada je Pavlek došel molit sv. Kristo-fa da mu pribavi 100 forinti jer su mu jako za silo, gospodin je nato peneze pustil odmah. Pavlek se je razveseljil i zeme pak-leca peneze je prebrojil i veli, Kristof, Kristof vidiš zakaj ja tebe tulko cajta hodim molit pak si mi ne pribavil 100 forinti, nego samo 80, dobro, ja zemem i te 80 forinti ne-go ove mi prebavi za 14 danov. Nato gos-podin skoči z pod brega i veli Pavleku:

»Čuješ ti Pavljek, daj ti meni ove pe-neze nazaj, to sam ti ja pustil po špagovi-ni. Ona je Pavljek rekel: Gospone ja već hodim kulko časa sv. Kristofa molit, da nek mi pribavi 100 forinti, nego ve mi je 80 pribavil i ovi 20 forinti kaj je još ostalo i te mi bude pribavil, pak nije štel dati i na-samaril je gospodina za 80 forinti. Dobro; Čuješ ti Pavlek, veli gospodin ti više pri-meni nebudeš služil, nego ja te budem za-tužil.

I zatužil je gospodin Pavleka k sudu, Kada je došel list od suda da Pavlek je du-žen gospodinu 80 forinti, onda je išel Pav-ljek k gospodinu i lepo je prosil gospone prosim naj mi daju jednoga kaputa, da nebudem išel tak podrapani k sudu i gospo-din mu je dal kaputa.

Kada su vre k sudu došli, onda veli sudec;

Pavljek ti si dužen 80 forinti gospodi-nu, jer ti je gospodin na pilju svetoga Kris-tofa pustil po špagovinu.

Ona Pavljek veli: Gospodin sudec ja sam hodil dosti cajta sv. Kristofa molit da nek mi pribavi 100 forinti nego ne nije pribavil 100 forinti nego 80 forinti.

Gospodin sudec nek me malo posluh-neju, to je jeden takov folišni gospodin koj

ljem mog sina do pazitelja pri tunelu, on ima telephon i tak će se na postaji za de-set minut sve znati.»

»Pak dobro je!» — odvrati vlakovodja Naš pazitelj na to u svoju fućkicu zafučne, a odmah zatim se oglasi iz tmine zvonki glas petnajst godišnjega njegovog sina: »Idem već — idem, japek!»

»Jeli je ovo vaš stan?» — zepita je-dan izmed gospode pazitelja.

»Je, moj», — bil je odgovor.

»A jeli ga je slobodno poglednuti?»

— Zakaj ne?» — veli utudno pazitelj — »onde na lievoj strani vode stube knje-mu, samo pazite, da se neoskliznete, jer su ledene.»

I u tom hipu već dečec, koj se je ma-lo prije oglašil, doskače do miesta, za da ovrši, kaj mu bude naloženo. Ona dva gos-podina pako otišli su do paziteljeve kućice, pred kojom vani je paziteljeva žena sa die-com stala te u noć, na kadeči se vlak, koj je kakovih tri sto korakah od kućice u sni-egu stal, zalukavala.

»Vi ste se draga gospa takodjer pre-strašila?» — veli jeden.

»Jesam gospodine», — odgovori ona

ne živi na sveto sa pravicom, te gospodin bude taki rekel, da je i ov kaput njegov koga ja imam na sebi oblečenoga. Nato gos-podin skoči iz stolca i velji na Pavlekov odgovor srdito: Čuješ ti Pavlek, kaj si ob-norel kaj sam ti ne ja dal ovoga kaputa, da si išel k sudu si me ne došel prositi!»

Onda veli Pavlek: »Vidiju gospodin su-dec da je tak, kak sam ja rekel da bude gospodin valoval da je ov kaput njegov.»

Sudec je nato misljil kak bi to moglo biti da bu m još kaputa dal ako se tužiju, i stem gospodin suda zgubil, a Pavlek se vezda vu svoje šake smeje, kak je lepo gospodina namazal za 80 forinti i za čista novi jaki zimski kaput.

Složil: **Vičar Ferencz** stacunar vu Muracsányu.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kalendar:** Junius 18. Pondeljek Ger-vazius mučenik — 19 Tork. Julianna. — 20. Sreda. Silverijus — 21 Četvrtak Alojzjus od Gonzage. — 22 Petek Srce Jezuša. — 23. Subota Edeltrud — 24 Nedelja Ivan. Evangelium ove nedelje je od zgubljene ovce. — Vreme bude takvo kak prošli tjeden, pod zadnje lepo. —

— **Gda je treba nutri rukovati?** Vnogo se spominaju sada od toga, gda je treba nutri rukovati. Vezda je već i na to došel odgovor. Minister honvedskih poslov je dal vun naredbu, da vu juniusu mesesu, koji ostaneju nutri za soldate oni budu augušta 1-ga nutri rukovali. Koji budu pri-likom štelinge nutri ostali oni taki dobiju pozivnice za utri rukovanje. Ta naredba na 1882, 1883, 1884 ljetne rekrute spada. Koji su se 1885, 1884, 1885-ga rodili, oni budu potlam vu jesen išli na štelingu.

— **Svadja.** Ozmec Peter i Zabavnik Márton iz I. Distriktuša su se na Ozmeo-vim stanu porekli med tem je Ozmec Za-bavnika tak vudril sa jednim količom po glavi, da ov duže vremena mora vu poste-li ležati.

— **Namestovanje.** Dr. Kovacsics Fe-renc kotarski doktor i dr. Wolf Béla dráva-vásárhelyske notariusije doktor su vu Bu-

— »mi nismo znali kaj se ie dogodilo, em se valjda nije nikakovo nesreća pripetila?»

»Nije, hvala Bogu!» — odgovori jedan — »a to mi imamo samo vašemu mužu zahvaliti. On je još u pravo vrieme zausta-vil vlak.»

»Pak zato je ovde» — odgovori ona u kratko. — »Ali molim, izvolite u sobu moja gospodo. Naša sobica je za takovu gospodu priprosta, ali je u njoj ipak toplije nego tuj vani.»

»Ovde je više krat nevolja vladala» opazi jedan, kad je u sobi siromaštvo videl.

»Ah, dakako! — odgovori žena — »do sad smo se još kako tako proturali, ali od pet danah, kada nam je jedina naša koza poginula koja nam je mlieko za diecu da-vala, od onda već neide nikako.»

»O — pak tomu mi moremo pomoći veli jedan, i pogleda onak znamenito svoga pajdaša. Timi riečmi metne na stol jednu petdesetaču.

Onaj drugi metne k ovoj opst svoju petdesetaču. — »Ali to vam nije mozbit kakovo almuštvo» — veli prvi gospodin — »to je vaš u službi vieran muž zaslužil, jer da on nije ove noći saviestno prugu pre-

dapestu išli na dvatjedinski navuk. Pod tem vremenu namesti nje dr. Viola Vilmos lečnik.

— **Položaj vu Ruskoj.** General Stössel, koj je branil Port-Arthura pred Japanci je pred ruskim vojnim sudom obtužen, da je predal Porth-Arthura brez boja ter tak prepuštil neprijatelju tak zvano »staro mesto«. Vojska je pri tem izgubila vse svoje premoženje. Stössel je Japancom pri predavanju napravil pogodbu, da svoje stvari sme spraviti, kam hoče. 29. decembra je zapustil general svojom vojskom trdjavu i nika več i nika menje kak 40 vozov je odpeljalo njegove stvari. Dočim je general prepuštil ves imetek častnikov i soldatov Japancem, je on sam za se dobro preskrbel i niti iz svojih čuckov se ni pozabil. Vojni sud ga za to obsudil na smrt.

— **Nesreča.** Na mesto zdavanja je moral na mrtvaški postelju iti Mihaly Radej vu Ševnici. 21. majaša ob pol petih je išlo mladoženjovo družtvo na zaručničin dom. Potom je posudil dečki bratu svoje zaručnice, revolvera da naj strela. Taj je rekel da nezna. Pritisne prvič, revolver se je ni sprožil, niti drugoč ne. Na to reče mladoženja svojemu svaku: »Čekaj, da ti pokazem, kak naj pritisneš.« Ali vu tem hipu se revolver sproži, kuglja zadene mladoženji naravno vu srce, i tak se mrtev na zemlju zruši.

— **Tat vu cirkvi.** Vu Marburgu je te dneve beračil 57 letni mesarski pomočnik Németh Pavel. Pred policaji se je skrtil v semenišku cirkvu sv. Alojzija. V cirkvi je hotel pokrasti peneze iz šparavca, ali policaj ga je prijel na toplem i tatinski fliček je vu reštu moral sedeti.

— **Bedasto veselje.** Vu Šopronu bilo je ovoga meseca 1-ga venčanje nekog Šteinera. Nakon obavljenog civilnog obreda išli su svatovi vu cirkvu. — Od veselja pucali su deveri iz revolvera ali tak nespretno, da je jedna kuglja pogodila zaručnicu vu glavu i težko ju oranila.

— **Grozno delo.** Žena stolara Lindenaua vu Berlinu obesila je dvoje svoje male dece, a zatim sebe usmrtila. To grozno delo učinila je — radi svoje neizrazljive bolesti.

— **Kuliko dohodka imaju biskupi Austrije?** — Olmuški: 571.068 korun; praški: 501.987 korun, bečki: 305.495 ko-

run, solnograški: 253.217 korun, vratislavski: 213.349 korun, ljubljanski: 82.831 korun, przemislški: 89.904 korun, graški ima 74.000 korun, lovski: 136.124 korun v Krajevem Gradcu: 60.300 korun brnski: 69.453 korun, briksenski: 58.632 korun celovski: 65.540 korun tridentski: 74.654 korun, mariborski: 60.000 korun.

— **Strašno zmešano vreme** je sada. Kada bi najbolje moralo sunce sijati, evo pod jednim je zima i zima te deždji curi. Sva sreća je još tu pri nas, kaj neide sneg, kak vu Gracu. Jer kak iz jednih novinah čitamo vu Gracu je na trojake velikog sneg padal. Kaj bude zloga?

— **Poplava.** Vu Oseku je strašna poplava bila prošle dneve. Vnogo deždja je tak napelo Dravu, da je vun vudrila i poplavila velike skladišća dreva. — Zvun toga je i na više mestah bila poplava.

— **Veliki ogenj.** Veliki ogenj je bil vu subotu po poldan vu Alsópáhok občini. Po poldne je vudril vun ogenj i za jednu vuru je već petnajst gazdov pogorelo. Sve njim je zgorelo jer je vu velikim vetru nemoguće bilo kaj osloboditi. Za jednu vuru je petnajst gazdov hiža skedenj, štala i već drugi imetek zgorelo. Zrok ognja je još nepoznat. Asukulerano je samo malo hižah bilo.

— **Folišne peneze su delali.** Zalaegerszečki fiškaliat je lepu bandu prijel, koja je folišne peneze delala. Člani trupe su Kövesdy József mlinar, Kasza Sándor mlinarski dečič, Navlin Gusztáv i Pálfi József. Ovi su vu Köveskála zalavármegjinski občini delali 100 korunaste banke. Vezda već svi vu reštu sediju.

— **Telovo.** Na Telovo je ipak lepo vreme poslužilo prošeciji. Istina da je vu jutro još na deždj stalo vreme ali do desete vure se je razvedrilo. Službu božju je vu Csáktornju Kecskés ferenc muraszentmártonski podjašprist zvršavao sa pomoćjom franačkih braćah. Prošecija je ob 10 vuri išla iz cirkve: ob pol 12 vuri je došla nazad. Navadnu strelbu je jedan cug csáktornjaiskih ulanušov zvršavao.

— **Novi kanonik.** Njegov veličanstvo kralj je Premuš Domonkosa zagrebačkog nadbiskupskog tajnika za kanonika imenuval kaplalanu. Ovo imenuvanje i nas zanima, jer je gospodin Premuš vu Medjimurju vu Perlaku rodjeni. Rodil se je 1861-ga

gledal, jeli je sve u redu, tak bi mi sada bili bez nogah ili rukah, ili dapače i mrtvi. I zato vam sada ovde velim, da tako dugo, dok budm živ neću to zaboraviti, kak smo danas nesreći izbiegnuli a to samo viernom i saviestnom službom vašega muža!»

I tim se skupa sa svojim pajdašom iz kućice hitro udalil te pošel proti vlaku, koj je već gotov tu stal za odpeljati se dalje. Za nekoliko minutah je masina fučkala te se je vlak genul i za čas ga je u sumi nestalo.

Sad se je pazitelj okrenul i skupa sa sinom si pošel prama domu. Kad je stupil u socu, hotel je izkriknuti: No to bi sad skoro nesreća se pripetila, ali mu je rieč zabegla, kad one dvie velike banke na stolu opazil, a sin ga je laktom u stranu druknul — jer ga rukami nije mogel, pošto ga obadvima držal svoju štrikanu kápu u kojoj je nekaj žmehkoga bilo.

»Japek« — veli dečko — »bi li?»
Otac mu samo namigne, da, slobodno,
— »Mama« — vikne dečec veselo —
razširil tvoju pregadu (fertu) i ja imam

nekaj!» — I tim zesiple iz svoje kape, da je samo zvenelo i cingetalo, — same forintake i krune u srebru.

»To su mi dobra gospoda iz vlaka u kapu »hitali« — veli dečec te se od radosti smije i plače zajedno.

»No,« veli muž — »več ovo samo iz kape je dosta za kravu si kupiti i još liepa svota preostane. Jeli sad vidiš draga ženo da sam pravo imal, kad sam rekel, da nas Bog neće zapustiti.

I sad su se svi kleknuli pred razpelo, na stieni viseće, pak su pobožno izmolili zahvalnicu, za tako nenadano pomoć u naj većoj nevolji, a pošto je na odišavšem vlatku straga na zadnjem vagonu bila užgana zelene boje lampa, za znak, da ove noći nedođe više ni jedan vlak, pospravili su se na počinak i mirno, spokojno i zadovoljno prespali do jutra, kad je opet pričela paziteljve odgovorna služba, koj je on znal tak saviestno vršiti.

Em. Kollay.

ljeta. Svoje škole je vu Nagykanizsi, Zagrebu i vu Budapešti zvršil. Najprije je kateketa bil vu Zagrebu i još pod Mihajlović nadbiskupom je bil postal za nadbiskupskog tajnika. Vu toj časti ga je sada našlo i imenuvanje za kanonika

— **Pepel Vezuva.** Od pepela, koj je iz Vezuve curel, su to držali da je škodljiv na silje. Taj pepel na meter debelo leži okoli okolice Vezuva. Sada ga je previziteral jeden Ziaus zvani profesor koj veli da je taj pepel ne škodljiv. Zinus je ustanovil, da je vu ovim pepelu ilovača, vapno, željezo, magnezium i mangan. Veli da taj pepel još hasni polju, a ne da bi škodil. Osobito goricam je jako dober. Pak zato je i znano, da gorice ravno onda su najlepše, kada ov pepel nasiplje zemlju. Po tem tri četiri ljeta nvek vnogo vina raste okoli Vezuva.

— **Zaklal je svoju mater.** Već su pozabili skoro od smrti Tesala Petrove vdovice iz Nagydenka, kada su sada zavvedili žandari, da je nju njeni sin Tesala Juon zaklal. Tak se je pripetilo, da po smrti stare žene je svaki mislil, da je stara ženska redivotom smrtnjom vumrla, samo negdo je javil žandarom, da je ženu njeni sin zaklal. Žandari su počeli iskati i našli su stare žene krvavu opravu. Na to je Juon valual, da je on zaklal staru mater jer je svoj imetek drugomu hotela ostaviti. Nečemučni sin je vu reštu.

Red vožnje.

Vu Csáktornya dojde:

Iz Budapešte:

Osobni cug vu jutro	5 vur	50 min.
Brzni " opoldan	12 "	58 "
Osobni " odvečer	3 "	40 "
Mešani " na večer	8 "	13 "
Brzni " vu noći	12 "	33 "

Iz Pragerhofa:

Brzni cug vu jutro	4 vur	18 min.
Osobni " "	10 "	54 "
Brzni " odvečer	4 "	2 "
Osobni " na večer	9 "	55 "

Iz Zalaegerszega:

Osobni cug vu jutro	8 vur	45 min.
Osobni cug na večer	9 "	49 "

Iz Zagreba:

Mešani cug vu jutro	4 vur	8 min.
" " "	5 "	38 "
Osobni " " "	10 "	43 "
Mešani " opoldan	12 "	50 "
" " popoldan	3 "	21 "
Osobni " na večer	9 "	44 "

Iz Csáktornya ide:

vu Budapešt ide:

Brzni cug vu jutro	4 vur	21 min.
Mešani cug " "	5 "	51 "
Osobni " " "	11 "	12 "
Brzni " odvečer	4 "	5 "
Osobni " navečer	10 "	15 "

vu Pragerhof:

Osobni cug vu jutro	6 vur	10 min.
Brzni cug odvečer	1 "	1 "
Osobni " " "	4 "	3 "
Brzni " vu noći	12 "	35 "

Vu Zalaegerszeg:

Osobni cug vu jutro	6 vur	4 min.
Mešani " odvečer	4 "	28 "

Vu Zagreb:

Osobni cug vu jutro	4 vur	26 min.
Mešani " " "	6 "	15 "
Mešani " poldan	11 "	44 "
Mešani " "	1 "	20 "
Mešani " odvečer	4 "	14 "
Mešani " na večer	10 "	20 "

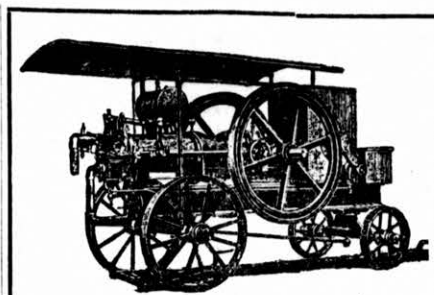
Gabona árak. — Újra árték

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	14.30—
Rozs	Hríz	11.60—
Árpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	17.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.80—
Fehér bab uj	Grah beli	18.00—
Sárga » »	» zuti	13.00—
Vegyes » »	» zmésan	13.00—
Kendermag	Konopljeno seme	26.00—
Lenmag	Len	18.00—
Tökmag	Košćice	18.00—
Bükköny	Grahorka	14.00—

Egy jó erkölcsű fiú, ki legalább három polgári osztályt jó eredménnyel végzett

TODOR R. utóda cégnél Csáktornyan **tanoncul felvétetik.** 735
2—*

Tisztíts csak
Globusz
fém tisztító kivonat

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI GÉZÉLOKRA

legjobban bevált

BENSIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

BUDAPEST, V., Váci-ut 12.

702 9—13

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipórisztítószert

Egy nagykanizsai pékműhelybe

jó erkölcsű fiú

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Budapesten
Az egyetlen
Független
Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre	28 K. — f.
Félévre	14 , — ,
Negyedévre	7 , — ,
Egy hónapra	2 , 40 ,

Gyönyörű albumajándék karácsonyra Az Ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirschfeld.
Pálffy Albert: Eszti kecskaszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jelesét.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczkyne Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zoltán	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseyhy Ferencz
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét ízlésű, díszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ esztől

csinnel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévanként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módokat törlendő.

Üdömsül veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévanként egy-egy 5 közből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési halasztmány megszüntetik és a teljes vételár eszedéssé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbéli megállapodások érvénytelenek.

Lakbely és kelet: _____

Név és állás: _____

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévanként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda